

РЕГІОНАЛІСТИКА

REGIONALISTICA

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ПОЛІТИЧНОЇ РЕГІОНАЛІСТИКИ

* регіоналістика * ужгород * № 2 / 2011 * regionalistica * uzhhorod *



Науково-
Дослідний
Інститут
ПОЛІТИЧНОЇ
РЕГІОНАЛІСТИКИ

СФЕРА СТУДІЙ: *Царина елітології*

THE SPHERE OF THE STUDY: *The Sphere of Elitology*

ТЕМА ВИПУСКУ: *Реальність регіонального розвитку за роки незалежності*

THEME OF THE VOLUME: *The Reality of the Regional Development in the Period of Independence*



Наші партнери

Our partners

Михайло Зан

**ПРО НАУКОВЕ СТАЖУВАННЯ
В УНІВЕРСИТЕТІ БАБЕГ-БОЯЇ
(м. КЛУЖ-НАПОКА, РУМУНІЯ)**

Mykhailo Zan

*Scientific Length in the University of Babeş-
Boia (Kluzh-Napoka. Romania)*

Клузький університет ім. Бабеш – Бояї (Universitatea Babeş – Bolyai din Cluj-Napoca) є одним із провідних вищих навчальних закладів не тільки Румунії, але й Центрально-Східної Європи. Він був створений ще у 1872 році як угорський університет. У 1919 році паралельно існували румунський та угорський університети, які згодом об'єднали, втім навчання й надалі проводилося двома мовами. Символом університетського наукового білінгвізму стало те, що з 1959 року університет носить ім'я двох видатних вчених: румунського мікробіолога Віктора Бабеша та угорського математика Яноша Бояї.



На сьогодні вищий навчальний заклад у своїй структурі має 21 факультет, де навчання ведеться румунською, угорською, німецькою та англійською мовами. Тут працюють біля 2 тис. викладачів та опановують навчання більше 53 тис. студентів. Серед факультетів соціогуманітарного циклу слід відзначити факультети історії та філософії, психології та педагогічних наук, театру та телебачення, юридичний та філологічний факультети, чотири теологічні факультети (православної, греко-католицької, римо-католицької та реформатської теології), факультети соціології та соціальної роботи, європейських студій та факультет політичних наук, управління та комунікації.

Саме на базі останнього, в рамках протоколу про співробітництво в галузі освіти між Міністерством

освіти і науки України та Міністерством освіти, досліджень та молоді Румунії, договору про співробітництво між Клузьким університетом ім. Бабеш – Бояї та Ужгородським національним університетом нам пощастило пройти наукове стажування.



Головний акцент наукового стажування був зроблений на опрацюванні наукової літератури, результатів досліджень румунських та інших зарубіжних вчених з проблем участі національних меншин в громадському та політичному житті Румунії (громадська та партійна структуризація, участь у виборчих процесах), представництва національних меншин у вищій державній, регіональній та місцевій владі. Поряд з цим нас зацікавив матеріал про законодавче забезпечення прав і свобод національних меншин Румунії а також науково-освітнє, культурно-мистецьке та релігійне життя національних меншин Румунії. Опрацьовано значний масив наукової та публіцистичної літератури румунською та англійською (більшість), французькою, німецькою, угорською, сербською, українською, русинською мовами.

Наукову літературу з окресленої проблематики румунських дослідників та вчених США, Канади, Великої Британії, Франції, Німеччини, Швейцарії, Фінляндії, Угорщини, Словаччини, Молдови ми опрацьовували в ряді бібліотечних установ університету Бабеш – Бояї. Це – Центральна Університетська бібліотека «Лучіан Блага» (Biblioteca Centrală Universitară «Lucian Blaga» (на фото); бібліотека факультету політичних наук, управління та комунікації (Biblioteca Facultatea de Ştiinţe Politice); бібліотека юридичного факультету (Biblioteca Facultatea de Drept); бібліотека філологічного факультету (Biblioteca Facultatea de Litere).

Значний масив сучасної наукової та публіцистичної літератури (монографії, збірники матеріалів наукових конференцій, видання національно-культурних товариств, наукові часописи, газети) з проблем національних меншин було опрацьовано в новоствореній бібліотеці Інституту дослідження національних меншин (Institutul Pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale).



У рамках наукового стажування ми консультувалися з викладачами факультету політичних наук, управління та комунікації, зокрема, докторами Міклошом Баком (Bakk Miklós), Іріною Анною Кантор (Irina Ana Kantor *(на фото)*), Косміном Габрієлем Маріаном (Cosmin Gabriel Marian).

Наукові консультації проводилися також з координатором проектів Центру ресурсів етнокультурного різноманіття (Centrul de Resurse Pentru Diversitate Etnoculturală) Монікою Калушер (Monica Călușer) та співробітником Інституту дослідження національних меншин Петером Віргінасом (Virginás Péter). Безперечно, що спілкування з румунськими фахівцями оптимізувало процес пошуку джерельної бази з проблематики національних меншин Румунії. Зокрема, важливе значення мало ознайомлення з науковими проектами та публікаціями Інституту дослідження національних меншин (<http://ispmn.gov.ro/>), Центру ресурсів етнокультурного різноманіття (<http://www.edrc.ro/publications.jsp>), проекту Local Government and Public Service Reform Initiative Інституту Відкритого Суспільства (<http://lgi.osi.hu/publications.php>).

Цікаво, що наукове стажування логічно доповнила незапланована участь у роботі міжнародної конференції, присвяченої десятиліттю відкриття українського відділення на філологічному факультеті університету Бабеш – Бояї. Як відомо, саме тут тривалий період працював кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови нашого університету Михайло Кондор *(на фото)*. Нами ж була виголошена доповідь на тему: «Мовна політика України: сучасні виклики та майбутні перспективи».

Також незапланованим, але вельми пізнавальним було відвідання разом з науковим співробітником Повітового Музею Сату Маре, доктором Іріною Любою Горват (Irina Liuba Horvat) центрального осередку Союзу українців Румунії (СУР) в м. Бухаресті. Тут були зроблені фотокопії публікацій з проблем історії, матеріальної та духовної культури, громадського життя української національної меншини Румунії, які поміщені в газетах «Новий вік», «Наш голос», «Український вісник». Ми також ознайомилися з новими виданнями СУР (Гаврило Клемпущ «Верховинська сопілка» (2009), «Кобзар» (2010) та ін.). Консультації щодо видав-

ничої діяльності інституції було проведено з головними редакторами газет «Український вісник» (Михайло Михайлюк), «Вільне слово» (Іван Ковач) і «Curierul ucrainean» (Іван Робчук), журналів «Наш голос» (Ірина Мойсей) та «Дзвоник» (Микола Корсюк). Цікава розмова з проблем громадського життя українців Румунії відбулася із головою СУР, депутатом румунського парламенту Степаном Бучутою (Ștefan Buciuța).

Перебуваючи тривалий час в м. Клуж-Напока, можна констатувати, що це справжнє «місто студентів», причому з багатьох країн світу. Проходячи вулицями, можна почути французьку, англійську, арабську та інші мови, якими спілкуються студенти університету. Серед студентів є десятки вихідців з України, зокрема й Закарпаття. В основному це – етнічні румуни. До прикладу, приємною була зустріч із земляком – студентом Іваном Цюберою з Солотвина, який проживав у сусідньому гуртожитку.



Серед студентства багато громадян Молдови. Так, упродовж наукового стажування доводилось зустрічати молдован, які спілкувалися як румунською, так російською мовами. Одна зі студенток спеціальності «Політичні науки» Діана Почтарь (Diana Pocitari *(на фото)*) з Молдови любязно погодилась допомогти в низці організаційних питань наукової роботи. У свою чергу ми консультували її в написанні випускної роботи бакалавра на тему «Політика інтегрування національних меншин України: регіони Закарпаття та Крим».

Таким чином, наукове стажування в університеті ім. Бабеш – Бояї без долі сумніву збагатило нас у плані розширення наукового діапазону дослідженні національних меншин Румунії як суб'єктів політики. Результати цих студій вже використовувались та надалі залучатимуться для написання наукових статей, підготовки виступів на наукових форумах. Вони також використовуються у навчальному процесі на факультеті суспільних наук УжНУ. Теоретичні та емпіричні матеріали, залучені під час стажування, наштовхнули на думку про підготовку нового навчального курсу для студентів-політологів під назвою «Мультикультуралізм та етнополітика країн Центрально-Східної Європи».